

Universitätsbibliothek Wuppertal

L. Annaei Senecae Tragoediae

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Amstelodami, 1662

Actus secundus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-770](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-770)

profuga, peregrinum secuta, raptori clam & inconcesso nupsit, quod fecerat Medea, in quam hoc obiter iacuum est concivium. *Farnabius.*

115. *Peregrino*] Auget odium nam cum peregrinis nuptiæ improbabantur, de quo in Thebaide. & peregrinæ usque adeo male audiebant, ut pro scortis earum nomen acciperetur, quod fuit à Donato observatum in Terent. Andria, Eunuchus, & Phormione: quotquot etiam à patria procul degabant, vix improbitatis aut ignominiae nota se eximere poterant, ut indicat Ennius apud Ciceronem lib. 7. epist. ad Trebatium. *Deltius.* *Nubit fugitiva marito.*] Non facile auctores attentius locuti *fugitivos* dixerunt, nisi

de servis; liberos *profugos* vocabant in pari facto. Itaque inclino in *fugitiva*, quod plerique habent codices. *Græc.* *Fugitiva*] Sic vocat Medeam, quia domo patris profuga raptorem secuta, atque ita fugitiva Iasoni peregrino nupsit. sed ubi nupsit? Timæus, Apollonius, & Orpheus in Coreyra insula tradunt; Dionysius Milesius lib. 2. Argonaut. Byzantii; Antimachus in Lyde, prope fluvium nescio quem; Philetas, Telepho, in domo Alcinoi; Timonæus lib. 1. hist. Scythicæ, in ipsa Colchide Ætæa sciente; Valerius Flaccus canit in Peuce insula ceptas nuptias, adventu Absyrti impeditas, ne perficerentur. Quidam manuscripti *fugitiva*, pro *fugitiva*. *Deltius.*

ACTUS SECUNDUS.

MEDEA. NUTRIX.

Audito Hymenæo furit Medea, quam sedare nutrix laborat, sed frustra.

Med. **O**ccidimus. aures pepulit Hymenæus meas.
Vix ipsa tantum, vix adhuc, credo malum.

Hæc facere Iason potuit? erepto patre,
Patriâ atque regno, sedibus solam exteris
Deserere? durus merita contempfit mea,
Qui scelere flammam viderat vinci, & mare?
Adeone credit omne consumptum nefas?

120

116. *Aures pepulit*] Ovidius in epist. Medæ: *At subito nostras ut Hymen cantatus ad aures Venit. Hymenæus*] Epithalamium, carmen nuptiale, chori sc. præcedentis.

117. *Vix ipsa tantum,*] Ovidius: *Pertinui: nec adhuc tantum scelus esse putabam.*

118. *Erepto patre,*] Postquam eripuit me patri, patrie, regno. *Farnab.*

120. *Durus*] Ingratus, immemor. *Idem.*

121. *Qui scelere flammam*] Heribæ & incantamentis illi à me datis vicit æripedes & ignivomos tauros. *Idem.* *Flammam*] Flammam: taurocorum factis magicis; mare, lacerato fratre. hæc autem duo nominat, quia ex tribus que Græci mala existimant, duo sunt, mare & ignis, tertium est mulier. *Deltius.* *Mare?*] Mare pacatum artibus lacerati fratris. *Farnab.*

122. *Adeone*] Itane exhaustam mihi credit omnem malatum herbarum scientiam,

Incerta, v̄cors, mente vesana feror
 Partes in omnes, unde me ulcisci queam?
 Utinam esset illi frater ! est conjux. in hanc 125
 Ferrum exigatur. hoc meis fatis est malis?
 Si quod Pelasgæ, si quod urbes Barbaræ
 Novere faciunt quod tuæ ignorant manus,
 Nunc est parandum. scelera te hortentur tua;
 Et cuncta redeant. inclitum regni decus 130
 Raptum; & nefandæ virginis parvus comes
 Divisus ense, funus ingestum patri.
 Sparsumque ponto corpus; & Pelix senis
 Decocta aheni membra. funestum impie
 Quam sæpe fudi sanguinem ! at nullum scelus 135
 Irata feci. sævit infelix amor.
 Quid tamen Iason potuit alieni arbitrii
 Jurisque factus ? debuit ferro obyium

Offerre

scientiam, & magicas artes ad scelera
 potentes, ut nihil reliqui sit in ipsius
 vindictam? Farnabius.

123. *Mente non sana feror*] Flor.
mente vesana. Gronovius.

125. *Utinam esset illi*] Quem dis-
 cerperem, ut meum olim sup. v. 44
 in notis.

128. *Tuas*] O Medea. *suas innuit.*
 Farnabius.

129. *Scelera*] Ad animum revoces
 priora scelera, atque ab iis exempla capi-
 as & consilia de futuris. *Idem.*

130. *Inclitum*] Vellus aureum arie-
 tis, quo vectus Phryxus è Bæotia in
 Colchos transfretavit. *Idem.*

131. *Raptum* ;] Ab Iasone, mea
 arte, consilio, auxilio. *Idem.* *Parvus*
comes] Ablyrtus frater, ex eodem pa-
 tre, matre autem Asteri, aliis, Ipsea,
 à me discerptus. sup. v. 44. *Idem.*

132. *Funus incertum patri.*] A Del-
 tio est & Lipsio. Alii *incestum* vel *in-*
festum. Flor. *ingestum*, ut divinarat
 Grueterus. Gravius enim trucidare fi-
 lium spectante patre, & ne oculis qui-

dem ejus parcere. Virgilius secundo
Æneidos: *Natum ante ora patris, &c.*
 Suetonius Calig. 27. *Parentes supplicio*
filiorum interesse cogebat. Thyeste: *in-*
gesta orbis in ora patris. Gronovius.

133. *Ponto*] Mari, ut modo v. 121,
 vel regione Ponti, *Vnde Tomos dilus*
locus est, quia fertur in illo Membra so-
ror fratris consecuisse sui. Farnab. *Pelias*
 Patruj Iasonis, inf. v. 257. *Idem.*

135. *Quam sæpe fudi sanguinem ! at*
nullum] Fl. & nullum. Quot cædes feci?
 & tamen sine ira, nec offensa illis, qui
 peribant. Terribigena in mutua vulnera
 egerat, non illis indignata, sed Iasoni
 metuens. Ablyrtum laceraverat, nullo
 etiam odio, sed ut patrem moraretur.
 Pelian sustulerat in Iasonis gratiam.
 Gronov. *At nullum*] Emphasis. Iam
 autem irata in scelus accingor. *Farn-*
nabius.

137. *Quid tamen*] Excusat veluti
 Iasonem. *Alieni*] Huc à Creonte co-
 actus. Farnabius.

138. *Debuit ferro*] Potius quam me
 deserere. *Idem.*

Offerre pectus. melius, ah melius, dolor
 Furiose, loquere. si potest, vivat meus, 140
 Ut fuit, Iason; sin minus, vivat tamen,
 Memorque nostri muneri parcat meo.
 Culpa est Creontis tota, qui sceptro impotens
 Conjugia solvit; quique genetricem abstrahit
 Natis; & arcto pignore adstrictam fidem 145
 Dirimit. petatur solus hic; pœnas luat,
 Quas debet, alto cinere cumulabo domum.
 Videbit atrum verticem flammis agi
 Malea, longas navibus flectens moras.
 Nat. Sile obsecro, questusque secreto abditos 150
 Manda dolori. gravia quisquis vulnera
 Patiente & æquo mutus animo pertulit,
 Referre potuit. ira, quæ tegitur, nocet.
 Professa perdunt odia vindictæ locum.

139. *Melius*,] Epanorthosis.

142. *Muneri parcat meo.*] Deltius
parcat. Malim: *vivat tamen, Memor-*
que nostri. muneri parcam meo. Gron.

143. *Sceptro*] Imperio suo. *Farn.*

144. *Conjugia*] Mei & Iasonis. *Id.*
Genetricem] Medeam. *Idem.*

148. *Videbit atrum verticem*] Ovi-
 dius lib. 7. *Colchis arsit nova nupta ve-*
nenis, Flagrantemque domum regis ma-
re vidit utrumque. Ita enim legendum.
Gronovius. Videbit] Quia ex altera
 parte Corinthi est Malea. *Atrum ver-*
ticem] Nigrum regis vel Corinthi fum-
 um sinuoso flexu ascendentem. *Farn-*
nabius.

149. *Malea*,] Malea promontori-
 um per quinque millia passuum in
 mare protenditur: ubi quia, propter
 continuas ventorum procellas, peri-
 culi plena est navigatio, natum est pro-
 verbium, *Μαλέωνδε ἡγήμηναι ἐπι-*
λάδης τῶ οὐγῶδε: in cujus explicatio-
 ne multa ab Erasmo adducuntur. iis
 addo Ovidii carmen, è libro 2. *Amo-*
rum eleg. 16. Nec timeam vestros curva
Malea sinus. adde & ea quæ Plutar-

Med.
 chus, in vita Arati, scripsit. *Facilia-*
que moram navibus Malea, dum pra-
tervehentes tempestatibus & inquire
fluctuum, ac sinuosos longissimosque
excurrentium & recedentium litorum
spacii detinet atque moratur. Simile
 illud Lucani lib. 6. *Et ratibus longe*
flexum donare Malea. Deltius.

152. *Patiente & æquo immotus*]
 Lipsii est, cum vulgo *motus.* Sed Gru-
 teri conjecturam, *mutus*, adfirmat Flo-
 rentinus. *Gronovius.*

153. *Referre*] Pat pari reddere, ul-
 ticipi. *Farnabius.*

154. *Professa produunt odia*] Minus
 est sic in omnibus Mss. *Delii fuisse,*
 quum vix in uno hæserit apud Gru-
 terum. Atqui si nullus haberet liber (&
 nos autem quoque in pluribus, mari-
 meque in Flor. invenimus) tamen ef-
 fet scribendum *perdunt.* Sed Deltius
 alterum probat, *Raderus aptus, Gru-*
terus hoc etiam ineptum ait. Quomo-
do ineptum, ò bone? An perdere locum,
seu amittere occasionem non dicitur?
Curigitur mox: si locum virtus habet?
Cur post paulo: causa detur egregia lo-
cut?

Med. Levis est dolor, qui capere consilium potest, 155

Et clepere sese. magna non latitant mala.

Libet ire contra. *Nutr.* Siste furialem impetum,

Alumna. vix te tacita defendit quies.

Med. Fortuna fortes metuit, ignavos premit.

Nutr. Tunc est probanda, si locum virtus habet. 160

Med. Nunquam potest non esse virtuti locus.

Nutr. Spes nulla monstrat rebus afflictis viam.

Med. Qui nil potest sperare, desperet nihil.

Nutr.

cur? Quid Cicero, locum nullum ad pacem sibi reliquum facere? servare alium locum ad demonstrandum? Si habetur, datur, servatur, reliquus sit locus, quidni & perdat? Perire tam bella occasio non debet, inquit ille. Si perit, etiam perditur. Denique eques ille Romanus, ad quem in spectaculis bibentem misit Augustus, qui diceret: Ego sperandere volo, domum eo; Tu enim non times, ne locum perdas, haud profecto inepte, sed urbane respondit, teste Fabro 6. Inlit. 4. Gronovius. Perduvit] Corn. Tacitus libro 4. Annal. aperta, scribit, odia, armaque palam depelli, fraudem & dolum obscura, eoque inevitabilia. & Sallustius movet Catalam, haur difficile esse homini strenuo hostem adversum opprimere: ocula pericula, neque facere, neque vitare bonis in promptu esse. Noster ab Euripide accepit, apud quem Creon Medæe ferme eadem dicit; inquiring, quo se illa pacatiorem simulet, eo sibi amplius cavendam. Seneca pater, initio Declamationum: Magis nocent insidæ, quæ latent. Delcius.

156. Clepere] Tegete, celare. κλεπεσθαι. yid. Herc. Fur. v. 798. Farnab. 157. Ire contra.] Aperte occurrere.

158. Vix te tacita] Etiam si tacita quiescas, vix tuta eris; multo minus si quod moveas. Farnabius.

160. Tunc est probanda, si locum] Raphaelingius ex quibusdam codd. Nunc: quasi dicat, si ullam apud te

locum virtus habet, commoda jam sese occasio offert. Quod cum rejecisset Delcius, recte interpretatus, & tamen in novem Pall. τὸ Nunc invenisset Gruterus, eo decurrit, ut neutrum approbare: certe Tunc, ait, incommodè applicatur sequenti Si: & aut omnia me fallunt, aut vox probanda, aliave, quæ sincerior nunc exsul, respicit magis ad fortunam quam ad virtutem. Certe fallebant omnia hic doctissimum virum. Virtus utique est fortitudo: & ea non aliter laudanda, quam quoties loco & tempore exercitur, quoties non aggreditur, quæ τὸ ἐπὶ ἀνθρώπων & Φοβερὰ παντὶ τῷ γένεσσοντι, ut loquitur Philosophus, quorumque exitus ne timida quidem spe præsumi potest. Sed parvula causa oculis doctorum hominum obstitit: neque enim recordabantur, particulam Si interdum idem quod Cum exprimere. Ut apud Catullum: Nam, si luxerit, ad librarium Curram scriinia. Virgilius: si nova diem morialibus alnum Aurora extulerit, &c. Prima cite Teuctri ponam certamina classis. Gronovius. Tunc est probanda,] Tunc quidem fortitudo est probanda, ubi te aliquid per virtutem consequutum speres, alioqui furor est, stupor, desperatio, &c. ultra spem & vites nit. Farnabius.

163. Desperet nihil.] Ludit autem in vocis similitudine: sensus: ei cui cuncta sunt adversa, in omnem eventum intrepide tentanda omnia. quid enim metuat

Nutr. Abiêre Colchi. conjugis nulla est fides,
 Nihilque superest opibus è tantis tibi. 165
Med. Medea superest. heic mare & terras vides,
 Ferrumque & ignes, & deos & fulmina.
Nutr. Rex est timendus. *Med.* Rex meus fuerat pater.
Nutr. Non metuis arma? *Med.* sint licet terrâ edita.
 N. Moriere. M. Cupio. N. Profuge. M. Pœnituit fuge. 170
 Medea fugiam? *Nutr.* Mater es. *Med.* Cui sim, vides.
Nutr. Profugere dubitas? *Med.* Fugiam: at ulciscar prius.
Nutr. Vindex sequetur. *Med.* Forfan inveniam moras.
Nutr. Compesce verba; parce jam demens minis,
 Animosque minue. tempori aptari decet. 175
Med. Fortuna opes auferre, non animum, potest.
 Sed cujus ictu regius cardo strepit?
 Ipse est Pelasgo tumidus imperio Creon.

CRON.

metuat in extremâ fortunâ? quid malis ejus adjici queat? lucrari potest, perdere non potest, qui nihil possidet: ex desperatione nata non raro victoria. *Deltrius.*

164. *Abiere Colchi.*] Id est, Colchi longe, puta & loco & animis. Alludit quod de relictiis loquebantur, quasi ipsa nos reliquissent. Agamemnone: terras, Quantum recedunt volo, fugientes. Silius: rapiente carina Consumpsit pontus visus, tellusque recepit. Tum quod longe esse & abesse dicebant, quæ non jurarent. de quo ad Hippolytum. *Gronovius.* Conjugis] Iasonis. *Farnab.*

166. *Medea superest.*] Cui cum nocendi periticia, potentiaque, voluntas suppetit: quæ quantum nocere potest, tantum nocere desiderat. *Deltrius.* Heic mare] Quæ omnia hæc arte sua potest perturbare inque suam opem vocare. *Farnabius.*

168. *Rex meus*] Neque tamen eum timui, verum pro Iasone contra eum steti. *Idem.*

169. *Sint licet terra edita.*] Non, etiamsi sint Gigantea & terræ è dentibus serpentinis edita. Namque & hæc mea arte fretus debellavit Iason. *Idem.* Ex Ovidio: *Quodque magis mirum est, simul edita concutit arma.* *Raderus.*

171. *Medea*] *Emphasis.* Egone tam magicis potens? tam prius pertinax & pericula contemnens? *Farnabius.* Mater] In liberorum tamen gratiam fuge. vel respicit ad v. 25. sup. *Idem.* Cui sim,] Ex quo tamen sim vides, Iasone sc. *Idem.*

173. *Moras.*] Ut cum me sequeretur pater. sup. v. 44. & 133. *Idem.*

175. *Animosque*] Animi pertinaciam & ferociam. *Idem.*

177. *Sed*] Sed, crepuere fores regis, quis egrediatur? *Idem.*

C R E O N. M E D E A.

Creon Medeam in exilium properare abire imperio urget: illa diei unius moram vix impetrat.

Creon. **M**edea, Colchi noxium Ætæ genus,
Nondū meis exportat è regnis pedē? 180

Molitur aliquid: nota fraus. nota est manus.

Cui parcit illa? quemve securum finit?

Abolere properè pessimam ferro luem

Equidem parabam; precibus evicit gener.

Concessa vita est. liberet fines metu; 183

Abeatque tuta. fert gradum contra ferox,

Minaxque nostros propius affatus petit.

Arcete, famuli, tactu & accessu procul.

Jubete, sileat. regium imperium pati

Aliquando discat. vade veloci via, 190

Monstrumque sævum, horribile, jam dudum avehe.

Med. Quod crimen, aut quæ culpa multatur fugâ?

Creon. Quæ causa pellat, innocens mulier rogat.

Med. Si judicas, cognosce: si regnas, jube.

Creon. Æquum atq; iniquum regis imperium feras. 195

Med. Iniqua nunquam regna perpetuo manent.

Creon. I, querere Colchis. *M.* Redeo. qui advexit, ferat.

Creon.

179. *Ætæ genus,*] Colchottim regis. Medæ pater Ætæ, ut scripserunt Herodotus, Dionysius Milesius & ceteri; Solis filius: varias uxores duxit, ideo nescitur quæ Medæe mater, plerique credunt Idyiam (ut alias docui,) Epimenides Ephyren, Dionysius Milesius Hecaten: auctor Nautætorum Euryliten: Sophocles, Neæram: Apollonius, Asterodiam, Eumelus & Diophanes, Antiopen. Vide Scholiast. Apollonii lib. 3. & Diodorus Siculus lib. 4. Biblioth. Ceterum hæc scena cum actu 11. Euripidis conferenda, unde desumpta. *Delr.*

182. *Cui parcit illa?*] Qui non parci pepercit, non fratri. *Farnabius.*

183. *Abolere*] Medeam de medio tollere statueram. *Idem.*

184. *Gener.*] Iason. *Idem.*

190. *Vade veloci*] Hoc dicit conversus ad aliquem satellitum. *Idem.*

193. *Innocens*] Ironia, q. d. nocentissima. *Idem.*

194. *Si judicas,*] Si rex justus es, de causa mea, prius cognosce; si tyrannice pro lubricine imperas, inaudita causa ejice.

195. *Æquum atque*] Regiæ subiecta potestati ne disputes de imperio quo aut iniquo, sed quod regi lubet feras. *Farnabius.*

197. *I, querere Colchis.*] Apage, Monstrum, & querelas tuas apud populares

Creon. Vox constituto fera decreto venit.

Med. Qui statuit aliquid parte inaudita altera,

Æquum licet statuerit, haud æquus fuit.

200

Creon. Auditus à te Pelia supplicium tulit.

Sed fare. causâ detur egregiâ locus.

Med. Difficile quam sit animum ab ira flectere

Jam concitatum; quamque regale hoc putet,

Sceptris superbas quisquis admovit manus,

205

Qua cepit, ire; regiâ didici meâ.

Quamvis enim sim clade miserandâ obruta,

Expulsa, supplex, sola, deserta, undique

Afflicta; quondam nobili fulsi patre,

Avoque clarum Sole deduxi genus.

210

Quodcumque placidis flexibus Phasis rigat;

Pontusque quidquid Scythicus à tergo videt;

Palustribus quâ maria dulcescunt aquis;

Arma-

culares, barbaros, Seythas, Sarmatas, Moschos deponere. *Raderus. Redeo.*] Repeterem sane patriam, si comes is esset, qui huc me adduxit.

198. *Vox constituto*] Cognita causa lataque sententiâ, fera venit expostulatio. *Farnabius.* Intelligo. ferotina tua verba, & post decretum, quod non muto. Tamen Veteri est, quod non muto. Tamen Veteri est, quod non muto. Tamen Veteri est, quod non muto. Tamen Veteri est, quod non muto. *Lipsius.*

199. *Qui statuit*] Tyrannicum est, unâ tantum parte audita judicare. hoc enim pacto defensio, quæ juri naturalis est, & nemini deberadimi, tollitur. ideo inauditi damnati non possunt. *Apuleius lib. 10. de asino: Nec ad instar barbarica feritatu, vel tyrannica impotentie, damnaretur aliquis inauditus, & in pace placida tam diu saculo proderetur exemplum.*

201. *Auditus à te Pelia*] Non est vocativus pro nominativo *Pelia*, ut hic jam non semel notant, sed ipse nominativus Latinus: nam *Pelias* græcissat. Sed cur *Auditus à te*? Neque enim perit *Pelia*, quia auditus est à *Medea*, sed quia audiit *Medeam*, &

supplicem recepit. Vtrum igitur, *Auditor*? Apollonius Rhodius lib. 4. ad Apollin. τὴν ἢ καὶ ἐγγὺς ἔσσο μήτηρ Πηλεΐα μελαίνης ἀεινήσθ'. An *Auditus* vult ipsum Pelian orantem, ut sibi mutaret ætatem *Medea*, ab ea audire & exorati simulate interesse. Hoc non dicit fabula, sed ipsam quasi supplicem audisse ac suscepisse. Numquid, *Audiit, & à te Pelia supplicium tulit.* Gronovius.

203. *Difficile*] Quam pertinaciter reges iram de levi qualicunque injustave causa conceptam foveant urgeantque, & ipsa rege otta novi. *Farnabius.*

212. *Pontusque*] Mare Euxinum ab Occidente Colchida claudit. dulcius quam cætera maria, ut quod *Mæotidi* commiscetur, atque in quod *Tanais* innumerique alii fluvii influunt. *Idem.*

213. *Palustribus*] Quia tot fluminum affluxu Pontus limo impletur & aggere: adeo ut *Scriabonis* ævo, finita jam *Ponti* pars, inde in paludem fuerit conversa. Videndi *Strabo lib. 1.* & *Polybius lib. 4.* Neoretici tamen oculati

Armata peltis quidquid exteret cohors
 Inclusa ripis vidua Thermodontiis : 215
 Hoc omne noster genitor imperio regit.
 Generosa, felix, decore regali potens
 Fulsit. petebant tunc meos thalamos proci,
 Qui nunc petuntur. rapida Fortuna ac levis,
 Præcepitque regno eripuit, exilio dedit. 220
 Confide regnis, cum levis magnas opes
 Huc ferat & illuc casus. hoc reges habent
 Magnificum & ingens, nulla quod rapiat dies;
 Prodesse miseris, supplices fido lare
 Protegere. solum hoc Colchico regno extuli; 225
 Decus illud ingens, Græciæ florem inclitum,
 Præsidia Achivæ gentis, & prolem deûm

Ser-

oculati testes id verum esse negant :
 sed Seneca sui ævi scriptores secutus
 fuit. *Deltius*. *Dulcescunt*] Ingressu
 tot fluviorum, quot affluunt, vincitur
 sal, ait Plinius: idem in libris de Pon-
 to restatur Ovid. De Ionio mari quid
 simile, ad Acherontis fluvii ostium,
 prodit Strabo lib. 7. *Idem*.

214. *Peltis*] Scutis brevibus, quo-
 rum extrema lunantur in cornua. *Farn.*
Quidquid exercet cohors] Liptianus (si
 tamen ille eximius fuit Melistheus: nam
 & alio se usum nonnunquam ostendit)
 & Mæg. abeunt ab optimo & à
 vero. Non enim Amazones rus exer-
 ceant. Florentiæ, ut in olim impres-
 sis, exteret. Et præclare dictum est:
 qua imperii sui terrorem & vim & re-
 verentiam porrigit. Hinc Iurifconsultis
territorium, quod definit Pomponi-
 nius, universitatem agrorum intra fines
 ejusque civitatis; dictum ab eo, quod
*magistratus ejus loci intra eos fines rever-
 tendi, id est, submovendi, jus habeat.*
 Sic & reverere pro reverentiam facere
 Troad. qualis deo Percussa Manas en-
 theo sitas gradu Armata thyrso terret.
 Gronovius. *Cohors*] Amazonidum
 lunatis agmina peltis, &c. Vide Aga-
 memn. vers. 217. *Farnabius*.

215. *Vidua*] Vide Hipp. vers. 620.
Idem. Thermodontiis :] Vide Herc.
 Fur. vers. 245. *Idem*.

218. *Meos thalamos viri,*] Flor.
*petebant tunc meos thalamos proci, Qui
 nunc petuntur.* Numerus pluralis pro
 singulari. Iasonem enim designat.
Gronovius. Proci] Per indignationem
 Synecdochicam, Iason. *Farnabius*.

225. *Solum hoc*] Quod Argonau-
 tas servavi.

226. *Græcia florem inclitum,*] Fl.
glorise florem. Et sic Mll. plerique &
 Bernardini editio, immo & alia, ut
 observavit Deltius. Mox malit Nic.
 Heinsius: *Geminique munus Castor &
 Pollux meum est.* Gronovius. *Græcia
 florem*] ἀνθὸς Ἀργείων juvenum no-
 bilium, Heroum florem. *Farnabius*.
 Θεῶν ἀνθῶν, ut Theocritus, ut alii
 ἀνθὸς ἡρώων.

227. *Prolem Deûm*] Argonautas,
 Heroas, diis genitos, quorum plerisque
 enumerat. *Farn.* Theocritus in *Ge-
 min.* θεῶν φίλα τέκνα, *Dilecta Deo-
 rum proles.* Mira potro varietas est
 apud Græcos, de Argonautarum redi-
 tu in patriam. Timaget. ἐν τῷ αἰὶ ὁδῷ
 λιπέριον, scribit Ilstrum ex Germaniæ
 montibus ortum, in Germanicam pa-
 lidem

Servasse memet. munus est Orpheus meum,
 Qui saxa cantu mulcet, & silvas trahit;
 Geminumque munus Castor & Pollux meum est; 230
 Satique Borea; quique trans Pontum quoque
 Summota Lynceus lumine immisso videt;
 Omnesque Minyæ. nam ducum taceo ducem:
 Pro quo nihil debetur. hunc nulli imputo.
 Vobis revexi cæteros, unum mihi. 235
 Incesse nunc, & cuncta flagitiaingere;
 Fatebor. obici crimen hoc solum potest,
 Argo reversa. virgini placeat pudor,
 Paterque placeat. tota cum ducibus ruet
 Pelasga tellus. hic tuus primum gener 240

Tauri

Iudem magnam defluere: mox in duo
 scindi brachia, & unum in Germani-
 cum mare, & alterum in Euxinum
 ponigere, & per prius illud navigasse
 Argonautas, & in Hætruriam perve-
 nisse, idem Apollonius refert. Hero-
 dotus Ephesius, quâ venerant viâ re-
 diisse. *Delvius.*

228. *Munus est*] Mei munetis est
 quod vivit Orpheus. Horat. *Arte*
materna rapidos morantem Fluminum
lapsus, celeresque ventos, Blandum &
auritas fidibus canoris Ducere quercus.

230. *Castor*] Sup. v. 88. *Farnab.*

231. *Satique Borea;*] Calais & Ze-
 tes *85 πρὸς Εξελθῆς Βορέῃ τέκεν Ωπί-
 θυα. Idem.*

232. *Lynceus*] Fuit hic visus acutis-
 simi; *μειντων ἀποβῶτων ὄζυα μέγα-
 ρα*, qui ex Taygeti cacumine totam
 Peloponnesum fertur prospexisse; Cas-
 torem & Pollucem in cava quercu la-
 titantes vidisse. *Idem.* Valerius Flac-
 cus *pesit qui rumpere terras Et Styga*
transmisso tacitum deprendere visu. Flu-
ctibus è mediis terras dabit illa magistro,
Et dabit astra vati, cumque athera Iu-
piter umbra Perdiderit, solus transibit
nubila Lynceus. Immisso] Radiis emis-
 sis ab oculo in ipsum objectum. Stoiici
 enim visionem fieri emissionem radio-

rum credebant, non per speciei intro-
 sumpcionem beneficio externi lumi-
 nis, ut Aristoteles. *Delvius.*

233. *Minyæ.*] Thesali comites Ias-
 onis in expeditione Colchica, ab Or-
 chomeno Thesaliæ fluvio, qui prius
 Minyæus, dicti. *Farnabius.* Ducem:]
 Iasonem. *Idem.*

236. *Cuncta flagitiaingere;*] Sic &
 Flor. *Flammis, Flamina, Fulmina, nu-*
gæmeræ. Gronovius.

238. *Argo*] Quod *ἀργὸς* velox. vel
 ab Argo fabricatore: vel, quod eave-
 cti Argivi, *delecti viri.* Farnabius. *Vir-*
gini placeat] Quod si mihi magis pu-
 dor paterque placuisset quam Iasonem,
 perissent Thesali, Argivi, universæ
 denique Græciæ flos: nec Iason igni-
 vomo Tauros effugisset.

240. *Pelasga tellus.*] Tota Græcia,
 potissimum tamen Thesalia, proprie
 enim *Pelasgi* sunt Thesali & Argivi.
 Sophocles in Inacho, Argivos vocat
Pelasgos. Staphylus Naucratis tradi-
 dit *Pelasgum* Argivum in Thesaliam
 venisse, eamque ab illo dictam *Pelag-*
giam. sed & Tyrtheni, *Pelasgi* vocati,
Argivi vero sic dicti, vel à Pelasgo
 Neptuni aut Inachi filio, vel à Pelas-
 gis quibusdam Barbaris, qui Argos
 & Thesaliam occupant. *Delvius.*

Hic

Testatus equidem videor haud clare parum,
 Generum exulem legendo, & afflictum, & gravi 255
 Terrore pavidum. quippe te pœnæ expetit
 Letoque Acastus, regna Theſſalica obtinens.
 Senio trementem debili atque ævo gravem
 Patrem peremptum queritur, & cæli fenis
 Disciſſa membra; cum dolo captæ tuo 260
 Piæ ſorores impium auderent nefas.
 Potest Iafon, ſi tuam cauſſam amoves,
 Suam tueri, nullus innocuum cruor
 Contaminavit. abſuit ferro manus,
 Proculque veſtro purus à cœtu ſtetit. 265
 Tu tu malorum machinatrix facinorum,
 Cui ſcœminea nequitia, ad audendum omnia
 Virile robur, nulla famæ memoria eſt,

Egre-

Plato in Minoſi monet, ne quis calamitoſos & pauperes deſpiciat, eo quod Deum ſolum adiutorem habent: nec ullum tam ſevere inimicum ulciſci, ac Deus ſolitus ſit miſerorum oppreſſores. *Delrius.*

255. *Generum exulem*] In exilium fugientem propter tuum facinus. tu enim præ te ferens velle te medicamine Peliam juvenuti reſtituere (quod prius in Aſione feceras) Pelia injurias in Iafonem ulta, feciſti pie impias Pelias patrem ſuum jugulare non revicturum uti promiſeras, utque illæ expectaverunt. *Farnabius.*

256. *Quippe te pœnæ expetit*] Flor. *pavidum quem pœnæ.* Lege: *Terrore pavidum. quippe quem pœnæ expetit. Pœnæ letoque rursus* & *256. dvoiv*, ad pœnam capitalem. *Gronovius.*

257. *Acaſtus*,] Pelia filius Rex Theſſalica, niſi Medea ſibi in ultionem paternæ necis dedereur, bellum Corinthiis indixerat. *Delr. Theſſalica*] Nota Græciæ portio Theſſalia, cujus primus Rex Deucalion Promethei F. Iapeti N. juxta Apollon. 3. Argonautæ ab hujus uxore Pyrrha vocata etiam

Pyrrhodia, vel juxta Rhianum, *Pyrrha*, ab Hæmone Pelafgi F. *Hæmonia*; à Theſſalo Hæmonis F. *Theſſalia*. Rhiani verſus ſuppeditat Scholiaſt. in lib. 3. Apollonii. Alii à Theſſalo Phidippi dictam volunt. dividitur in *Πελαγονίαν*, *Θεσσαλιώτην*, *Ιωλκήν*, *Φθιώτην*; teſte Apollodoro in Catalogo. Acaſtus ſecundæ portioni jure imperabat; Iafoni jure tertia debebatur, ſed Pelias illam quoque uſurparat: ideo dicitur filius ejus regna Theſſalica obtinens. *Idem.*

259. *Patrem*] Peliam. Ovidius in *Metamorph.* latiſſime hiftoriam illam proſequitur. *Idem.*

260. *Disciſſa*] Dilaniata: nam ipſum juſſit membratim dividi, ut coqueretur.

261. *Piæ*] Piſdice, Pelopea, Hippote, & Alceſtis filia Pelia, quarum ut quæque pia eſt Medea hortatibus impia prima eſt, *Et ne ſit ſcelerata ſuit ſcelus*, &c. Ovid. 7. *Metamorph. Farnabius.*

266. *Sed tu malorum machinatrix*] Efficacius liber optimus: *Tu tu malorum.* *Gronovius.*

Egredere, purga regna; letales simul

Tecum aufer herbas. libera cives metu. 270

Alia sedens tellure sollicita deos.

Med. Profugere cogis? redde fugienti ratem,

Vel redde comitem. fugere cur solam jubes?

Nor sola veni: bella si metuis pati,

Utrumque regno pelle. cur fontes duos 275

Distinguis? illi Pelia, non nobis jacet.

Fugam, rapinasque adice; desertum patrem,

Lacerumque fratrem. quidquid etiamnum novas

Docet maritus conjuges, non est meum.

Toties nocens sum facta, sed nunquam mihi. 280

Creon. Jam exisse decuit. quid seris fando moras?

Med. Supplex recedens illud extremum precor,

Ne culpa natos matris infontes trahat.

Creon. Va de, hos paterno, ut genitor, excipiam sinu.

Med. Per ego auspicator regii thalami thoros, 285

Per spes futuras, perque regnorum status,

Fortuna varia dubia quos agitat vice,

Pre-

269. *Purga*] Purga mea regna tam
lethali monstro. *Farnabius.*

270. *Herbas.*] Quibus ad veneficia
utebis. à Medea nomen accepit herba
illud genus Ephemerum, adeo delecte-
rium & lethale, ut eodem die eperet,
unde dictam vult Theophrastus; est
hellebori folio, radice rotunda, Lati-
nis dicitur *bulbus agrestis*: diversum ab
alio Ephemero, cui oblonga radix,
caulis lilio similis, *Iris agrestis* dictum.

Nicander in Alexipharm. hanc ergo
præcipue jubetur herbam secum aspor-
tare. cum enim plurima nascatur in
Colchide & prope Tanaim, teste Græ-
co Nicandri scholiaste (qui perperam
cum naphâ confundit) verisimile est
hanc quoque secum attulisse & asser-
vasse Medeam; ut colligitur ex vers.
infra 677. de eadem herba Tibull. in-
telligo lib. 1. *Sola tenere malas Medea
dicitur herbas.* Delrius.

271. *Sollicita*] Carminibus, impre-
cationibus, veneficiis, sceleribus vexa
& incanta sidera. infra vers. 424. &
vers. 672. *Farnabius.*

274. *Bella*] Ab Acasto. *Idem.*

276. *Illi Pelia.*] In Iasonis gratiam
& ultionem, cui autem scelus est bo-
no, nocens ille est. Infra vers. 500.
Farnabius.

277. *Fugam.*] A patre. *Id. Rapi-
nas*] Aurei velleris. *Idem.*

278. *Lacerumque*] Supra vers. 44.
in notis. *Idem. Novus conjuges.*] In-
vidiosè plurali numero utitur. *Relin-
que matres.* sic alibi sæpius: ubi egre-
gii censores singularem substituerunt.
Comel.

281. *Seris*] Exilium verbis protra-
his. *Farnabius.*

285. *Auspicator*] Bono auspicio
cæptas Iasonis & filiaz tuæ nuptias,
non inauspicatas ut meas sup. v. 114. *Id.*

G g 2 294. *Repu-*

Precor, brevem largire fugienti moram,
 Dum extremagnatis mater infigo oscula,
 Fortasse moriens. *Creon.* Fraudibus tempus petis. 290
Med. Quæ fraus timeri tempore exiguo potest?
Creon. Nullum ad nocendū tempus angustū est malis.
Med. Parumne miseræ temporis lacrimis negas?
Creon. Et si repugnat precibus infixus timor,
 Unus parando dabitur exilio dies. 295
Med. Nimis est; recidas aliquid ex isto licet.
 Et ipsa propero. *Creon.* Capite supplicium lues,
 Clarus priusquam Phœbus attollat diem,
 Nisi cedis Isthmo. sacra me thalami vocant,
 Vocat precari festus Hymenæo dies. 300

294. *Repugnat precibus infelix timor,*] Flor. *infixus timor.* Cicero post reditum ad Quiritis: *Hæc cura erit infixa animo meo sempiterna.* Gronovius.

296. *Nimis est; & ex hoc aliquid abscondas*] Flor. *Nimis est. recidas aliquid ex isto licet.* Nota sunt, *recidere & amputare sarcinas, recidere & circumcidere sumptus,* quæ alibi Plinio & Latino Pacato restitimus. *Idem.* *Nimis*] Ultra votum mihi moram in-

dulxisti, namque in rem meam est fugam accelerare, ac proinde & ipsa propero. Farnabius.

297. *Capite*] *Εἰς ἣν πῖσσω λαμπρῶς ὁ Ψευδῆς Ἰεῦ,* &c. *Θαυτῆ.* Eutipid. *Idem.* Ennius in *Medea:* *Si te secundo lumine hic offendero, Morietur,* Raderus.

299. *Isthmo.*] Corinthiaci. *Farn.* *Sacra*] Nuptiarum sacra. *Idem.*

300. *Vocat*] Dies Hymenæo sacra, vocat me ad preces & vota. *Idem.*

C H O R U S.

Chorus in audaciam navigantium irvectus primos nautas dignum audacia sua retulisse præmium canit. Scilicet Medeam.

Anapæstici.

Audax nimium, qui freta primus
 Rate tam fragili perfida rupit;

Ter-

301. *Audax*] Locus in Navigationem, concinens Horatiano: *Illi robur & æs triplex circa pectus erat, qui fragilem truci commisit pelago ratem Primus.* *Qui freta primus*] Consente poeta primum Iasonem cum Argonautis navigasse. Manil lib. 1. — *tum nobilibi Argo In cælum subducta, mari*

quod prima cucurrit, Servando Deafacta Deos — Ovidius: *Per mare non natum primâ petiere carinâ.* & indermutatus noster infra, vers. 363. *Mercus primâ digna carinâ.* idem Sallustius tradit apud Priscian. lib. 6. idem quotquot Argonautica scripserunt, quidam primum navigasse Erythram, quidam Mylos,

Terraeque suas post terga videns,
 Animam levibus credidit auris;
 Dubioque secans æquora cursu,
 Potuit tenui fidere ligno,
 Inter vitæ mortisque vias
 Nimum gracili limite ducto.
 Nondum quisquam sidera norat;
 Stellisque, quibus pingitur æther,
 Non erat usus: nondum pluvias
 Hyadas poterant vitare rates:
 Non Oleniæ sidera capræ:
 Non quæ sequitur flectitque senex
 Arctica tardus plauftra Bootes: 315
 Non-

Mylos, Dionysius Afer Ægyptios, Ti-
 bullus & Mela Phœnices, Diodorus
 Cretenses. *Delrius.*

303. *Terraeque*] E portu solvens in
 alium, videt terras recedere, Troad.
 vers. 1044.

304. *Animam*] Vitam credit fallaci-
 bus Ausitris. *Farnab.* Lucil. Sat. 28.
Vitam ac fortunas quoi crediderim meum.

306. *Tenui*] *I nunc & ventis ani-*
mam committe, dolato Confusus ligno,
digitis à morte remotus Quatuor, aut
septem, si sit latissima rœda. *Farnab.*

307. *Inter*] *Anacharsis tibi didi-*
cisset navis crassitudinem esse quatuor
digitos, τοστέον (inquit) *ἢ τεσσάρων*
ἢ ὀκτώων ἢ πέντεσσιν. *Idem.*

311. *Nondum Pleiadas Hyadas*] *Scaliger,*
Pleiades hibernas, aut epitheton
navium deesse putabat, Gruterus
è suis vitium auget, Pleiadas Hyadas-
que faciendo. *Delrius & Grotius con-*
ficiunt pluvias Hyadas. Et hoc firmat
Florent, ita exhibendo: Nondum plu-
vias Hyadas poterat vitare ratis. *Gron.*
Nondum] *Hyades oru & occasu suo*
pluvias tempestatesque excitant. *Vide*
Thyest. 871. Farnabius.

312. *Hyadas*] *In fronte tauri se-*
ptem sunt stellæ, quæ fuculæ appellan-
tur Latinis.

313. *Non Oleniæ sidera capræ:*] *Pl.*
Non Oleniæ lumina capræ. Et sufficit
 paullo ante positum *sidera.* *Cicero in*
Arateis: Argolicam retinet crebro cum
lumine navem. *Sequenti liber idem,*
Nec qui sequitur desletque senex: ut, *Li-*
psianus quoque & Moguntinus. Gron.
Non Oleniæ] *Non Oleniæ sidus pluvial-*
le capellæ, id est, Amaltheæ inter sive-
ra relatæ, quod Iovi lac præbuisse prope
Olenum Achaia oppidum. *Farnab.*

314. *Flectitque senex*] *Germani-*
cus: Inde Helicem sequitur senior, ba-
culoque minatus Arctophylax. Satis au-
 tem apparet, *Senecam eorum opinio-*
 nem sequi, qui putant *Booten, esse Ica-*
 rium Erigones patrem. *Germanici in-*
 terpres, Bootes, inquit, qui & *Arctu-*
 rus, fertur esse custos plauftri, eo quod

sequitur plauftrum, hoc est *Septentrio-*
nes. *Cicero: Arctophylax, vulgo qui*
dicitur esse Bootes, Quod quasi remone
adjunctam præ se quatit Arcton. *Delt.*
Senex] *Rectum est, de Boote.* *At Ve-*
tus, desletque senex. ideo quia *ma-*
trēm conatus interficere, ad aspectum
ejus memoria rei lacrimat] *Lipsius.*

315. *Arctica*] *Quia polo vicin-*
ior. *Farnabius.* *Bootes:*] *Bubulcus,*
Arctophylax, quod ut sæ minori adju-
ctus plauftrum insequi videretur, &c.

Nondum Boreas, nondum Zephyrus
Nomen habebant.

Aufus Tiphys pandere vasto
Carbasa ponto, legesque novas
Scribere ventis. nunc lina sinu

Tendere toto: nunc prolato

Pede transversos captare Notos:

Nunc antennas medio tutas

Ponere malo: nunc in summo

Religare loco, cum jam totos

Avidus nimium navita flatus

Optat, & alto rubicunda tremunt

Suppara velo.

Candida nostri sæcula patres

Vidère, procul fraude remota.

ἀμφὶ αὐτῶν ἐπιφύεισθαι εἰδέναι
Ἄφους. Farnabius.

318. *Aufus*] Argonautas primum
navigasse canunt poëtae, Typhin pri-
mum velis & stellis in navigando
usum fuisse. *Idem.*

319. *Carbasa*] Vela carbafina. *Id.*
Legesque] Quomodo oporteat navim
regere.

320. *Lina*] Secundo usos vento.
Hisp. Viento a la popa, largar la vela.
Farnabius.

321. *Prolato*] Obliquatis ad cap-
tandum flantem à latere ventum vel-
lis, πῶδ' ὄνας, id est, inum veli an-
gulum, producto altero, reducere.
Idem.

322. *Pede*] Parte veli infima, quæ
ad navis latus religatur, quam nautæ,
prout tempestas poseit, aut contra-
hant, aut laxant. Catull. — *sive utrum-
que Iuppiter Simul secundus incidisset
in pedem.* quo ex loco duos hos esse
nauticos pedes colligit Turnebus, &
Pimpunctius multa ad illud Virg. lib. 5.
Aneid. Vna omnes fecere pedem. ubi
Servius, Podiam (lego pedem, vel po-
deona) hoc est, funem quo tenditur

velum, quod Græci πῶδ' vocant, ut
est apud Pindarum & Acitophanem.
Hæc Servius. Ego vero etiam apud
Homerum *Odysl. 5.* & Euripidem, in
Taurica Iphigenia, idem invenio. Pli-
nius quoque scripsit: *Isidem ventis in
contrarium navigatur, simul prolato
pedibus.* Dehrius.

323. *Medio tutas*] Hoc faciunt nau-
tæ, quando vel non satis vehementer
ventus, vel totum excipere nolunt: ac-
collunt autem antennas, cum plenis
velis auram volunt infundi, ut mox
ait.

324. *Summo*] In summitate mali.

326. *Avidus nimium*] Non est cupi-
dius corradende pecunie, ut explicat
Dehrius, sed nimis indulgens voto ad
properandam iter. *Gronovius.*

327. *Tremunt*] Vento impulsæ.
Farnabius.

328. *Suppara*] Linea annexa su-
pra acatium & anrenham. *Summaque
pendens Suppara velorum perituras col-
ligit auras.* Vide Turneb. lib. 21. Adv.
cap. 4.

329. *Candida*] Nulla avaritiæ livor-
isque labe polluta. Farnabius.

Sua quisque piger littora tangens,
 Patrioque senex factus in arvo:
 Parvo dives, nisi quas tulerat
 Natale solum, non norat opes.
 Bene dissepti fœdera mundi
 Traxit in unum Thessala pinus,
 Jussitque pati verbera pontum;
 Partemque metus fieri nostri
 Mare sepositum. dedit illa graves

335

Im-

331. Piger] Otio & pace fretus.
 Farnabius.

332. Patrioque senex] His omnino
 contraria & de navigationis fructu
 ejusque laudibus veriora Aristides in
 oratione Isthmicâ. In nostri tamen
 sententiam Schol. antiquus in Juvenal.
 Sat. 14. *Apollini oraculo declaratus est
 felicissimus Aglaï Arcas; qui nunquam
 patrium agellum excefferat; cum à Deo
 quæreretur, quis fidem verae felicitatis
 impleffer. Delius.*

333. Parvo dives,] Secundum phi-
 losophos loquitur. Turpilius in Lin-
 dia: *Profectio ut quisque minimo con-
 tentus fuit; Ita fortunatam vitam dux-
 it maxime: Vt philosophi aunt isti,
 quidvis satii. Idem.*

335. Bene dissepti] Sic & Flor. non
 dissepti, nec discepti: probantque
 jamdudum, sed ita, ut non aliunde do-
 ctum parum juvent. Nam quum no-
 tassent, dissepire esse septa disjicere &
 dividere, dissepti ergo, inquit, divi-
 si, distincti, in quo sua cuique loca &
 officia assignata. Fortassis utramque
 verum: sed male alterum ex altero
 colligitur, quia contraria sunt. Nam
 qui disjicit dividitque septa, is non
 facit divisa & distincta, sed tollit quod
 dividebat distinguebatque, & conti-
 nuum unumque facit, quod ante septo
 discretum ac duplex erat. Ita disseptus
 mundus esset indivisus jam nec septus,
 sed in quo quæ fuerant septa, erant
 disiecta. Sic alter de eadem familia
 homo doctus: *Dissepio, contatium*

sepio, claudio, intercludo: dissepio,
 aperio divido, distingo, disperior.
 At si dissepio contrarium est *sepio*, si
 est aperio, non est claudio, divido, di-
 stingo, disperior. Debeant igitur
 distinctius agere. *Dissepire* Lucretio est
 idem quod *sepire*, septo vel limite di-
 videre. Lib. 1. *Aër dissepti collu atque
 aëra montes, Terra mare & contramare
 terras terminat omnî.* Et lib. 6. *dis-
 septa domorum saxea vocat, quæ Phi-
 nius membra, parietibus disclusas dicit.*
 Sic Seneca *Disseptum mundum*
 dicit terras medio mari sejunctas & se-
 paratas. At Papinio Statio *disseptum*
 est rescissum & destructum, Lib. 10.
*Thebaid. disseptoque agere rursus Vri-
 tur, & rruucas rupes in saxa domosque
 Præcipitat.* Hic locus ab Seneca est
 alienus. Potest tamen excusari, ut
infractus tam non fractum quam fra-
 ctum significat, recludere referare &
 claudere, *obesus* gracilem & crassum.
 Nisi Statius scripserit, *desepoque*, quem-
 admodum *desendi tabernacula* dicun-
 tur. Gronov. Bene] Confundit hæc
 bene distincti mundi fœdera, & mari
 commiscuit terras, quas *Deus absce-
 dit Prudens Oceano dissociabili.* Farnabius.

336. *Thessala*] Thessalæ silvæ filia
 nobilis navis è pinu. Idem.

337. *Verbera*] Remorum ictus.

338. *Partemque*] Terra partum *fue-
 ras satis, adjecimus undas, Forum a mi-
 seras auximus arte vias.* Farnabius.

339. *Ille*] Argo. Idem.

Improbæ pœnas, per tam longos
 Ducta timores: cum duo montes,
 Claustra profundi, hinc atque illinc
 Subito impulsu, velut ætherio
 Gementer sonitu; spargeret astra
 Nubesque ipsas mare deprensam.
 Palluit audax Tiphys, & omnes
 Labente manu misit habenas:
 Orpheus tacuit torpente lyra;
 Ipsaque vocem perdidit Argo.
 Quid! cum Siculi virgo Pelori,

340

345

350

Rabi-

341. *Cum duo montes*,] Cyaneæ, Symplegades, quas transfere Argonautæ, Phinei moniti præmissa viæ duce columba; non sine periculo, mutilata summa puppis parte. *Farn.* Symplegades vel Cyaneæ insulæ sunt seu scopuli in Ponti Euxini ostio: quæ finguntur concurrentes; eo quod non multum à se distantes, navigantibus modo disjungi, modo coire videantur, quingentis passibus ab Europa distantes.

342. *Claustra*] Maris enim Pontici aditus claudere videntur. *Farnabius.* *Hinc atque illinc Subito impulsu*,] Suspicor legendum, *impulsi*. Cum duo scopuli, utrimque moti & concurrentes, instar tonitru ederent. *Pergeret depressum*, quod indignissimum Lipsio excidit, satis refutatum est. Flor. ut ceteri; *spargeret*, & *deprensam*. De posterioris verbi elegantia ad Philosophum Seneca. Nec cum Delrio opus *aspergeret*. nam sic Virgil. *Ecl.* 5. *Spargite humum foliis.* *Ann.* 6. *Spargit corpus aqua.* Vetus poeta: *Saxa spargens tabo.* Gronovius.

343. *Impulsu*,] Collisione. unde & nomen habent. *Δρό & συνεπάρτηξ.* dicto vers. *Hercul. Fur.* *Farnabius.*

344. *Sonitu*,] Velut tonitru. *Id.*

345. *Deprensam*,] Quando hi scopuli collidebantur, in medio depre-

hensum & compressum mare sic exprimebant, ut ejus guttæ in caelum ipsum exsiliant. simillima illa *Herc. Fur.* actu 5. — *cumque revocatâ vice in se coibunt, saxaque in caelum expriment, Aëlis utrinque rupibus, medium mare.*

346. *Palluit audax*] Expressit illa Horatii; — *& scatenem Belluis pontum mediasque fraudes Palluit audax.* *Delrius.*

347. *Habenas*,] Clavum. *Farnabius.*

348. *Orpheus*] Metu stupefactus ipse tacuit Orpheus, & lyra prius vocalis. *Idem.*

349. *Ipsaque*] Cujus catina præfaga, garrula, fatidica dicitur, ut quæ ex Dodonæa quercu, *πολυλόγος, λαλετότην είχε τὴν τῶν ἐπιπέδων ἢ δροδωνῆς δρυός*, in qua duæ columbæ, seu mulieres *Columba* vocata responsa reddebant. *Idem.*

350. *Virgo*] Scylla Phorcii filia, quam cum Glaucus Circe spreto amaret, illa veneficiis dum se in fonte lavaret, in monstrum canibus inguina succinctum mutavit: estque in mari Siculo ad promontorium Pelorum humana figura saxum cavernosum, ad quod maris æstuosi fluctus refracti lateratum canum representant. *Argonautæ vero, à Iove propter discriptum Absyrtum irato immissa tempestate, errantes hac loca appulerunt.* *Idem.*

Rabidos utero succincta canes,
 Omnes pariter solvit hiatus,
 Quis non totos horruit artus,
 Toties uno latrante malo ?

Quid ! cum Aufonium diræ pestes 355

Voce canora mare mulcerent;

Cum Pieria resonans cithara

Thracius Orpheus solitam cantu

Retinere rates pene cœgit 360

Sirena sequi ? quod fuit hujus

Pretium cursus ? aurea pellis;

Ma-

357. *Succincta canes.*] Lucretius: *Aut rapidis canibus succinctas semimarinis Corporibus Scyllas.* Tibullus: *Scyllaque virginæ canibus succincta figuram.* Virgil. in Ciri: *Quid loquar aut Scyllam Nisi, aut quam fama secuta est candida succinctam latrantibus inguina monstris Dulichias vexasse rates.* Delphius.

358. *Toties uno latrante malo*] Hoc est, uno monstro tot simul latratus edente: quot canibus Scylla succingebatur. *Idem.*

355. *Aufonium*] Italicum ab Aufone Vlyffis & Calypfus fil. *Farnabius.* *Diræ pestes*] Sirenes, sive Acheloi & Terplichotes, secundum Nonnum & Ifacium; sive Acheloi & Steropes, juxta Homeri scholiasten, sive Acheloi & Melpomenes, ex Nicandri sententia; sive Acheloi & Calliopes, ut Servius 3. *Aneid.* voluit. *Quæ nomina habuerunt, non satis constat.* Sunt qui vocent Aglaopen, Thelxiopen, Pifinoën: Apollonii vero scholiastes; Thelxi-noën, Molpen, Aglaophonem; Chærylius, Thelxiopen, Molpen, Aglaophonem; Dionysius Halicarnassæus, Solinus, & alii plerique, Parthenopen, Ligiam, Leucosiam. Hæ Iunonis instinctu Musas cantu provocarunt, à quibus victæ, implumes abierunt; earumque plumas Musæ caputibus suis imposuerunt, idco indignatæ Sirenes,

cantus suos in penicem hominum converterunt: aliam tamen causam reddit Claud. lib. 3. de raptu Proserp. *Discedunt aliæ rapidis Acheloides aliæ Sublate, Siculi latus obsedere Pelori, Accenque malo, jam non impune canoras In pestem vertere lyras. Vox blanda carinas Alligat, auditio frenantur carmine remi.* Delphius.

356. *Voce canora*] Harum una voce, teste Servio super 5. *Aneid.* circa finem, alia tibiis, alia lyra canebat.

357. *Pieria*] Quam à Calliope matre acceperat.

358. *Pene*] Περσωνικήν ἢ Σιωνήν ἢ Βιθυνίαν Φόρυγγε. Apollon. *Farn.*

361. *Aurea pellis*] Phryxi arietem aureo insignem vellere ex Mercurii contactu Apollonius, Orpheus, Catullus, & plerique scribunt; Simonides aliquando candidum, aliquando purpureum vocat, *πρὸς Φυρῶν*; sed opinor more Græco, quibus albus color quandoque dicitur purpureus. Acufilus maris contactu hunc purpureum colorem credit accepisse. Mythologiam tradit Dionysius Mytilenæus: Cition (sic vocant illi arietem) Phryxi pædagogum fuisse, & cum eo in Colchos navigasse. addunt alii navigi in protra pictam fuisse arietis effigiem, forte auratam. plura Higinus in *Fabulis* cap. 188. & Lucillius Tharæus in Apollon. libro primo, versu 256. *Delphin.*

Majusque mari Medea malum,
 Merces primâ digna carinâ.
 Nunc jam cessit pontus, & omnes
 Patitur leges. non Palladia
 Compacta manu regum referens
 Inclita remos quæritur Argo.
 Quælibet altum cymba pererrat,
 Terminus omnis motus, & urbes
 Muros terra posuere nova.
 Nil, qua fuerat sede, reliquit
 Pervius orbis.
 Indus gelidum potat Araxem:
 Albim Persæ, Rhenumque bibunt.
 Venient annis sæcula seris,
 Quibus Oceanus vincula rerum
 Laxet, & ingens pateat tellus,
 Tethysque novos detegat orbes;
 Nec sit terris ultima Thule.

365

370

375

ACTUS

363. *Merces*] Effera, audax, temeraria mulier, merces digna primâ illâ temerariâ nave. *Farnabius.*

365. *Non Palladia*] Neque tantum Argo Minervæ operâ confecta, heroum principumque remigio impulsâ quæritur ad navigandum, sed, &c. *Id.* Argo Minervæ operâ confectam fuisse primus Simonides scripsit, idem postea Seneca, Claudianus, alique per multi tradiderunt. *Deltrius.*

366. *Regum*] Iasonis, & sociorum regum.

367. *Argo*] Pindarus Thebanus in Magnesia oppido ædificatam scribit, Callimachus ad templum Actii Apollinis. *Cæfer.*

369. *Urbes*] Urbes novæ ædificari ceptæ in terris aliis, novæque deductæ coloniarum. *Farnabius.*

370. *Urbes Muros terra posuere novos.*] Flor. *novas.* Lege, *novæ.* Urbes, inquit, se propagaverunt coloniis: velut Tytii in terra sibi nova condide-

runt Carthaginem. Horatius: *certum enim promisit Apollo Ambiguam tellurem nova Salamina futuram.* Gronovius.

373. *Araxem*] Armeniæ fl. *Farnabius.*

375. *Venient annis*] Veniet tempus inret posteris, cum Oceanus, qui nunc circumligat terram, hominesque illum navigare timentes tenet conclusos, aperietur transitu, & vastissimæ, quæ nunc etiam latent, dependentur terræ in ipso mari. Nam Flor. *Tethysque novos Detegat orbes.* non *Tiphysque.* Gronovius.

376. *Vincula*] Terminos suos, quibus terras cingit. *Farnabius.*

377. *Et ingens*] Non tam acceptum hoc Platoni in Phædone de orbe incognito differenti refert Abrahamus Ortelius, quam poëta Hispani de Americâ à suis inventa vaticinio. *Idem.*

378. *Thule*] Oceani Septentrionalis insula. *Tylemarke.* Virgil. *sibi serviat ultima Thule.* *Idem.*